

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrastilové v právní věci **žalobkyně: a) R. G.**, **b) A. K.,** zastoupeni Mgr. Pavlou Ducháčovou, advokátkou, se sídlem třída ČSA 300, 500 03 Hradec Králové, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7, v řízení o společné kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, vydanému ve spojených věcech, ze dne 30. 4. 2004, č. j. 30 Az 256/2003 - 42, č. j. 30 Az 260/2003 - 42,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobců, advokátce Mgr. Pavle Ducháčové, **se určuje** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 1875 Kč. Odměna bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Žalobkyně a) a žalobce b) (dále jen „stěžovatelé“) napadají kasační stížností rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové č. j. 30 Az 256/2003 - 42, č. j. 30 Az 260/2003 - 42, který byl vydán ve spojených věcech obou stěžovatelů dne 30. 4. 2004. Tímto rozsudkem byly zamítnuty žaloby proti rozhodnutím žalovaného č. j. OAM - 1087/VL - 16 - 08 - 2002 a č. j. OAM - 1089/VL - 16 - 08 - 2002 ze dne 6. 1. 2003, kterými stěžovatelům nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon

o azylu“), a zároveň bylo rozhodnuto o tom, že se na stěžovatele nevztahuje překážka vycestování podle § 91 téhož zákona.

Stěžovatelé v kasační stížnosti namítají nezákonnost napadeného rozsudku krajského soudu a vady řízení; opírají se přitom o kasační důvody podávané z § 103 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Podle stěžovatelů postupoval soud nesprávně, když uzavřel, že důvody, které uvedli, nelze podřadit pod žádný z kasačních důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu, a že se na ně nevztahuje překážka vycestování. Kromě toho stěžovatelé namítají, že žalovaný nezjistil skutkové okolnosti jejich žádosti o udělení azylu, a tedy krajský soud měl jeho rozhodnutí zrušit, což neučinil. Z těchto důvodů stěžovatelé navrhují, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Stěžovatelé rovněž požádali o přiznání odkladného účinku jím podané kasační stížnosti.

Žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti pro její nedůvodnost.

Z obsahu správního spisu zjistil Nejvyšší správní soud následující pro posouzení věci rozhodující skutečnosti: stěžovatelé svoji žádost o udělení azylu opírali o skutečnost, že jejich syn, televizní novinář, natáčel v červenci roku 2001 dokumentární film a při návratu domů jej napadli čtyři muži a vzali mu videokazety a videokameru. Synova manželka byla těhotná, proto syn s manželkou z důvodu obav opustili zemi svého původu. V září roku 2001 začali neznámí lidé zjišťovat, kde se jejich syn nachází, pak vstoupili do bytu a začali jej prohledávat, aby zjistili, zda tam nejsou videokazety. Na pohřbu matky stěžovatele b), který se konal v říjnu 2001, bylo stěžovatelům vyhrožováno. V lednu 2002 se stěžovatel b) vracel z práce, napadli jej neznámí muži, ptali se na syna, zjišťovali místo jeho tehdejšího pobytu, přitom stěžovatele b) zranili – vyrazili mu zub. Stěžovatelé se na policejní orgány neobrátili, neboť vyhrožující osoby podle nich patřily k policii, ke KGB. Žalovaný ve správních řízeních vedených s oběma stěžovateli dospěl k závěru, že žádná z jimi uváděných skutečností nenasvědčuje splnění zákonných důvodů pro udělení azylu podle § 12 ani podle § 13 zákona o azylu, přitom žalovaný jim neudělil azyl ani z humanitárních důvodů. Z obsahu soudního spisu pak Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatelé napadli rozhodnutí žalovaného žalobami u soudu, v nichž namítali, že žalovaný nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci a důkazy, které si opatřil, nebyly úplné, čímž porušil § 3 odst. 3 a 4, § 32 odst. 1, § 33 odst. 2, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Dále stěžovatelé v žalobě namítali, že splňují důvody pro dělení azylu podle § 12 a § 14 zákona o azylu a pro vztažení překážky vycestování podle § 91 téhož zákona. Krajský soud, který ve spojených věcech rozhodoval, žaloby zamítl, neboť dospěl k závěru, že žalovaný postupoval správně, když stěžovatelům azyl neudělil, neboť jimi uváděné důvody nelze podřadit pod žádný z důvodů podávaných z § 12 ani § 13 zákona o azylu, ani nebyla v jejich případě splněna podmínka pro konstataci existence překážky vycestování. Krajský soud se rovněž vyslovil i k neudělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu. Pokud jde o námitky vad řízení, které stěžovatelé uplatnili, ohledně těch dospěl krajský soud k závěru, že žalovaný měl dostatek podkladů a meze stanovené zákonem nepřekročil. Ani porušení dalších ustanovení správního řádu krajský soud neshledal. Rozsudek o zamítnutí žaloby byl stěžovatelům doručen dne 3. 6. 2004 a stěžovatelé jej napadli společnou kasační stížností dne 16. 6. 2004.

Stěžovatelé byli účastníky řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a kasační stížnost je tak podána osobami oprávněnými. Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Pokud jde o přípustnost kasační stížnosti s ohledem na uplatněné

kasační důvody, pak Nejvyšší správní soud, vědom si skutečnosti, že v této otázce přistoupil až na samu hranici příznivosti posouzení obsahu kasační stížnosti s ohledem na její obsah, jíž lze zejména s ohledem na zásadu rovnosti účastníků řízení vyjádřenou v § 36 odst. 1 s. ř. s. považovat ještě za přijatelnou, konstatuje, že stěžovatelé míří na nezákonnost napadeného rozsudku pro nesprávné posouzení právní otázky splnění podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu a pro konstataci existence překážky vycestování podle § 91 téhož zákona, přitom jimi uváděné důvody měl soud pod tyto důvody subsumovat. Jde tak o kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Dále lze z obsahu kasační stížnosti podat tvrzení, že vady řízení, které stěžovatelé namítali v žalobách, měly být důvodem pro zrušení rozhodnutí žalovaného. V tomto případě jde o kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Za této situace Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v mezích uplatněných kasačních důvodů přezkoumal a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Pokud jde tedy o nezákonnost rozsudku spočívající v tom, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku splnění důvodů pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, pak Nejvyšší správní soud tuto námitku neshledává důvodnou; k tomuto závěru přitom dospívá i s vědomím rozhodnutí žalovaného, kterým byl udělen azyl synovi stěžovatelů A. K., které stěžovatelé zdejšímu soudu předložili. Podle § 12 se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod (písm. a/), nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště (písm. b/). Za pronásledování se přitom podle § 2 odst. 5 zákona o azylu pro účely tohoto zákona považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

Za situace, kdy krajský soud na základě obsahu správního spisu dospěl k závěru, že příkoří, která byla na stěžovatelích v době následující poté, kdy jejich syn opustil zemi původu, byť mohlo jít o jednání nežádoucí, představovala sice jednání nelegální, avšak jednání jednotlivých fyzických osob a nikoli jednání představující součást státní politiky v zemi původu stěžovatelů, pro které by jim měl být udělen azyl, pak použil správní právní předpis, správnou právní normu, přitom jeho interpretaci Nejvyšší správní soud plně aprobuje. Žádost o azyl se opírala o potíže s jednotlivci, o nichž měli stěžovatelé za to, že patří ke KGB. Útoky těchto osob však nebyly vůči stěžovatelům směřovány pro uplatňování politických práv a svobod, ani nebyly uskutečňovány z důvodu jejich rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. I kdyby tedy v daném případě byla splněna podmínka podávaná z § 2 odst. 5 zákona o azylu, tj. pronásledování ze strany státu (tj. i kdyby Nejvyšší správní soud přistoupil na argumentaci stěžovatelů, že jejich obrana proti útokům uvedených osob byla znemožněna tím, že ve skutečnosti tyto osoby patřily ke státní moci), ať již přímé či nepřímé, důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu nemohou být splněny. Nejvyšší správní soud tu rozumí situaci stěžovatelů a s ohledem na skutkový děj, jak byl zjištěn, i shledává určité dotčení na jejich právech, nicméně nikoli takového charakteru, jenž by byl azylově relevantním. Nárok na udělení azylu za splnění podmínek podávaných ze zákona o azylu

je totiž nárokem osobnostním; legální záštita formou azylového zákonodárství svědčí té osobě, vůči níž byly útoky směřovány. Výjimku tvoří § 13 a § 14 zákona o azylu. Ustanovení § 13 zákona o azylu tu v úvahu nepřichází, neboť ten váže azylově relevantní důvod na potřebu sloučení té části „rodiny“, jež je vymezena manželem a nezletilým dítětem, a nadto jeho aplikaci stěžovatelé v řízení o kasační stížnosti předmětem přezkumu neučinili. Ustanovení § 91 zákona o azylu se přitom váže na podmínky byť samostatně posuzované, avšak nepřekračující rámec § 12 zákona o azylu. V úvahu by zde mohl přicházet tak toliko § 14 zákona o azylu, vůči jehož aplikaci však kasační stížnost rovněž nesměřuje. Ani při nejvyšší míře pečlivosti, kterou zdejší soud posouzení situace stěžovatelů ve vztahu k azylově relevantním důvodům mohl věnovat, je tedy třeba uzavřít, že stěžovatelé cílem jednání, jež je uvedeno v § 12 zákona o azylu, nebyli. Pokud tedy v části směřující do aplikace § 12 zákona o azylu, aniž by stěžovatelé poukazovali na konkrétní skutkové okolnosti, jež žalovaný nezohlednil či měl zohlednit jinak, shledal krajský soud žalobu nedůvodnou, při posuzování právní otázky důvodů pro udělení azylu nepochybil. Krajský soud by přitom k jinému závěru nemohl s ohledem na shora podaný osobnostní charakter nároku na udělení azylu dospět ani tehdy, pokud by věděl o udělení azylu synovi stěžovatelů.

Nedůvodná je rovněž námitka směřující do nesprávného posouzení splnění, resp. nesplnění podmínek pro konstataci existence překážky vycestování podle § 91 zákona o azylu. Zabýval-li se krajský soud touto otázkou samostatně a neshledal-li v závěru ani v úvaze žalovaného, jež jej k takovému závěru vedla, žádné pochybení, pak za situace, kdy stěžovatelé ani v žalobě, ani nyní v kasační stížnosti, nepoukazovali na žádné konkrétní skutkové okolnosti, jež měly být vzaty v úvahu, avšak nebyly, nemá Nejvyšší správní soud ani zde, čeho by krajskému soudu vytknul.

Totéž je třeba konstatovat ke stěžovateli tvrzeným vadám řízení. Stěžovatelé uvedli v žalobách výčet ustanovení správního řádu, která měla být ze strany žalovaného porušena. Krajský soud pak dospěl k závěru, že skutkový stav byl s ohledem na tvrzení stěžovatelů učiněná v průběhu správního řízení zjištěn dostatečně a řádným procesním postupem, včetně poskytnutí možnosti seznámit se s podklady rozhodnutí a vyjádřit se k nim, jež v obou případech zůstala nevyužita, přitom k takovému závěru dospěl i na základě úvahy, že stěžovatelé v průběhu správních řízení žádné procesní návrhy na doplnění dokazování neučinili, proti provedeným důkazům ničeho nenamítali a nehodlali se s nimi seznámit. Krajský soud tedy dostál své role v procesu přezkumu rozhodnutí žalovaného jak po stránce rozsahu jím uskutečněného přezkumu, jenž byl podle § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. determinován žalobami stěžovatelů, tak pokud jde o jeho věcnou správnost. Na základě uplatněných žalobních bodů oběma stěžovateli tedy nebylo důvodu pro zrušení napadených rozhodnutí žalovaného. Ani v této části tedy není kasační stížnost důvodnou.

Nejvyšší správní soud tedy na základě posouzení kasační stížnosti uzavírá, že kasační stížnost důvodnou není. Z tohoto důvodu ji jako nedůvodnou podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Za této procesní situace se již Nejvyšší správní soud samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelé neměli ve věci úspěch, proto jim právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalovanému. Protože však žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné náklady, jež by mu vznikly a jež by překročily náklady jeho běžné administrativní činnosti, ze spisu nezjistil, rozhodl tak,

že žalovanému, přestože měl ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Stěžovatelům byla usnesením krajské soudu č. j. 30 Az 256/2003 - 56 ze dne 22. 6. 2004 ustanovena zástupcem advokátka Mgr. Pavla Ducháčová. Podle § 35 odst. 7 s. ř. s. Nejvyšší správní soud přiznal této advokátce odměnu ve výši 1875 Kč za jeden úkon právní služby spočívající v první poradě s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení podle § 11 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 7 a § 9 odst. 3 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, uskutečněný jako společný úkon pro oba stěžovatele, v případě jednoho z nich snížený podle § 12 odst. 4 téže vyhlášky, společně s jedním režijním paušálem za jeden úkon, byť společný, podle § 13 odst. 3 téže vyhlášky. K zaplacení byla stanovena přiměřená lhůta.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. září 2005

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu